

Cooperative Learning i 1. klasse

En lærers første erfaringer...

På Høve Friskole i Nordvestsjælland har Søs Rask Andresen og Nanna Paarup (fra Skolekonsulenter.dk) afholdt et kursus i Cooperative Learning. Kurset var på 12 timer startende med seks timer en lørdag og derefter to forløb á tre timer. Der deltog 21 friskolelærere fra tre friskoler. Udover kurset blev der også afholdt en forældreaften, hvor der blev fortalt om Cooperative Learning og demonstreret nogle af strukturerne.

CC

For mig har Cooperative Learning først og fremmest sat tanker i gang om den undervisningsform, jeg vælger at bruge i klassen. Jeg var meget interesseret i, hvordan man fik flere aktive elever ad gangen og havde en helt klar oplevelse af, at gruppearbejde i dets klassiske form, som var det, jeg umiddelbart ville gribe til for at opnå dette mål, ikke altid er et hit i 1. klasse.

Ofte ville et forsøg ende i 3 grupperinger af urolige elever i hver deres rum eller ende af klassen, for hvem skulle styre slagets gang, når jeg som lærer var hos en af de andre grupper?

CL opfordrer for det første til, at alle bliver i klassen og bruger deres *korte stemme*. Det er det stemmeniveau, du skal bruge for at kunne tale med en, der sidder lige ved siden af eller over for dig (i modsætning til den lange stemme du skal bruge som foredragsholder, eller når du vil have fat på en i den anden ende af fodboldbanen).

Det skaber ro, at alle kan få fat i læreren og stadig blive, hvor de er.

For det andet er der i CL helt faste rammer for, hvem der skal sige noget hvornår, så der er ikke nogen elever, der på eget initiativ skal påtage sig ansvaret for, at gruppearbejdet kommer i gang eller skrider frem.

For det tredje giver CL mulighed for at danne sig en mening og sige den til en eller to uden nødvendigvis at skulle være den, der fremlægger noget for klassen. Dvs.

at man bliver hørt, selv om man ikke har lyst til at række hånden op og sige noget foran alle andre.

Alle disse tre punkter har vi mærket positivt på egen krop i 1. klasse, og det har været utroligt dejligt at opleve, når det har virket.

1. klasse har taget godt imod de CL-strukturer, de er blevet præsenteret for. Vi har prøvet 7 forskellige, og jeg har et par stykker i ærmet, som også skal prøves, når der byder sig en lejlighed. Nogle gange er det gået rigtig godt og lige efter bogen, andre gange slet ikke. Det gælder om at vælge den rigtige struktur til det rigtige indhold på den rigtige dag – og det kræver noget øvelse fra min side.

Jeg glæder mig til, CL bliver en fuldstændig implementeret del af undervisningen i 1. klasse. Lige nu er det stadig et spørgsmål om træning både for lærer og elever, men jeg er sikker på, at det bliver et brag af en fest, når det fungerer 110%.

*Lisa Høilund
Lærer på Høve Friskole*

"Så skal de fx på skift i grupperne gå op og skrive alt det, de har lært omkring tillægsord, og hvordan man gradbøjer, bruger endelser osv. og sådan nogle ting, og så bliver der lidt konkurrence om, hvilken gruppe der har den største viden. Bagefter tager vi så det hele mere afdæmpet i fællesskab. Men de elsker de der små konkurrenceprægede lege!"

(Lærer på Petersmindeskolen)

Demokratisk dannelse – og strukturel autoritet

Cooperative Learning har et iboende dannelsesideal om gensidig udvikling gennem demokratisk samarbejde. Der lægges stor vægt på team- og classbuilding, hvor sammenholdet i teams og i klassen opbygges og styrkes.

Som oftest foregår arbejdet i strukturerne i grupper (teams) med fire elever, som skal samarbejde inden for den struktur, som læreren har valgt til emnet.

Sammensætningen af de forskellige teams foretages også af læreren, som herigennem på længere sigt kan bearbejde de sociale relationer i klassen. Under teamarbejdet skal eleverne tilegne sig en adfærd, der fremmer samarbejdet, og den kan både bestå af formaliserede, "høflige" måder at henvende sig til hinanden på eller ved at rose sin makker. Arbejdet med CL skal foregå i en god og positiv tone. Samtidig ligger der i flere af strukturerne en målsætning om at nå til enighed. Fx kan opgaven være først at komme på så mange idéer som muligt, hvorefter de skal reduceres til ganske få, som teamet skal være enige om. Den enkelte må være indstillet på ind imellem at give afkald på egne idéer, hvis de ikke har gennemslagskraft i gruppen. Samarbejde og fællesskab går forud for individet.

Strukturerne teams sammensættes af læreren efter princippet om forskellighed, så de ikke fx afspejler

kammeratskabsgrupper eller klikker. Et team kan bestå af en "svag", to "middel" og en "stærk" elev, som afhængige af hinanden bliver nødt til at lytte og bruge hinandens ressourcer for at nå det fælles resultat. Ingen teams får imidlertid lov til at cementere sig i et "os" over for "de andre", for teamene bliver brudt op og nye dannet efter et afsluttet forløb. Derved bearbejdes relationerne i klassen, og eleverne kommer til at arbejde sammen med nogen, de måske ikke selv ville have valgt.

Det er bl.a. herigennem, CL har givet mange lærere en oplevelse af at få et nyt professionelt redskab i hænde. Et redskab til ledelse af klassen – uden gammeldags professionsbetinget lærerautoritet, som er vanskelig at opretholde i dag – eller en personlig autoritet, som ikke kræver mindre. Fokus flyttes fra læreren som person til læreren som funktion.

CL giver læreren værktøjer i tasken, som flytter autoriteten til objektive strukturer som tid, "regler", struktureret kommunikation og mål for arbejdet.

CL definerer en ny lærerrolle, hvor autoriteten er mindre afhængig af læreren som person. Med CL får læreren i stedet nogle redskaber, som gør ledelsesfunktionen afgørende for forløbet, som derefter kan udfolde sig efter sin egen logik inden for de afstukne rammer.

Claudi Clausen

Følelsen af at be

CL til lærermøder

På Enghaveskolen, Faaborgegnens Friskole, har lærerne igennem et stykke tid været meget optagede af Cooperative Learning som undervisningsmetode. Som sådan lægger de sig i halen på mange andre lærere rundt omkring i landet, der allerede begejstrede har taget metoden til sig. På lærerværelset, hvor der dufter af kaffe og chokoladekage fra gårdsdagens møde, ligger den rød-hvide "grundbog" i Cooperative Learning da også frit fremme, så man hurtigt kan slå op og lade sig inspirere af nogle af alle tilgangsvinklerne til den aktive læringsform.

CL til lærermøderne

Men Cooperative Learning bruges ikke kun i klasselokalerne på skolen. Lærerne har nemlig også inkluderet metoden i forbindelse med lærermøder. Et tiltag, som deltagerne synes, de får langt mere ud af, end når man på klassisk vis sidder rundt om et bord og taler én ad gangen.

"Metoden skaber et helt andet ejerskab i forhold til møderne", forklarer lærerrådsformand, Thorkil Fonnesbech, der tidligere har arbejdet med samarbejds- og gruppedynamikker i forbindelse med sit lærerstudium.

"Ved at bruge Cooperative Learning på lærermøder kan man fremme processen, hvor alle kommer til orde, og fornemmelsen af, at tingene rykker sig og ikke bare kører i ring, fordi folk sidder og gentager sig selv og hinanden, som det ofte sker ved mere traditionelle mødeformer", siger Fonnesbech.

Godt til evaluering og visioner

Kollegaen Annette Preisler, der bl.a. underviser i dansk, matematik, fortælling og teater nikker samstem-